

	Центрально український державний університет імені Володимир а Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта»			
		Статус дисципліни обов'язковий компонент (цикл загальної чи фахової підготовки)			
Галузь знань		А Освіта			
Спеціальність		А 6.02 Спеціальна освіта			
Освітня програма		Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)			
Рівень вищої освіти		Бакалавр			
Форма навчання		Денна			
Курс		1			
Семестр		1			
Обсяг дисципліни		Кредити	5	Години	150
		Лекційні			32
		Практичні/семінарські			32
		Лабораторні			
		Самостійна робота			86
Семестровий контроль		Екзамен			
Викладач		Окольніча Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри спеціальної освіти			
Контактна інформація		t.vladimirovna.75@ukr.net			
Кафедра		Спеціальної освіти			
Факультет		Освітніх наук та мистецтв			
Предмет навчання		Предметом вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» є ознайомлення студентів з теоретичними основами та практичними аспектами спеціальної освіти, а також з особливостями професійної діяльності фахівця в цій галузі. Дисципліна вивчає систему спеціальної освіти, її структуру, принципи, методи та завдання, а також розглядає психолого-педагогічні особливості дітей з особливими освітніми потребами та специфіку їх навчання і виховання.			
Мета		Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» є: засвоєння студентами знань про сутність та особливості діяльності спеціального педагога, ознайомлення з основними особливостями та компетенціями спеціального педагога; формування у студентів цілісного уявлення про спеціальну освіту як галузь знань й професійної діяльності та особистісних якостей, необхідних для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; розвиток у студентів професійної компетентності та мотивації до роботи у сфері спеціальної освіти; ознайомлення з категоріями осіб, що є в сфері професійної діяльності спеціального педагога.			
Компетентності		Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико			

	консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <i>Загальні:</i> ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. <i>Спеціальні:</i> СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами. СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо - корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно - рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Програмні результати	РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дітей з особливими освітніми потребами у контексті професійних завдань. РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів. РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
Зміст дисципліни	Розділ 1. Основи спеціальної педагогіки Тема 1. Спеціальна педагогіка – галузь педагогічної науки. Спеціальна педагогіка як наука, її мета та завдання. Порівняння термінів «Спеціальна педагогіка» та «Корекційна педагогіка». Понятійно-категоріальний апарат корекційної педагогіки. Галузі спеціальної педагогіки. Місце спеціальної педагогіки в системі наук. Перспективи розвитку спеціальної педагогіки в Україні. Тема 2. Підготовка спеціальних педагогів в умовах закладів вищої освіти. Навчальний процес у закладах вищої освіти: мета, завдання, принципи. Особливості виховної роботи у ЗВО. Специфіка професійної підготовки фахівця за освітнім напрямом «Спеціальна освіта» в сучасних умовах. Педагогічна деонтологія у спеціальній освіті. Поняття про педагогічну етику та деонтологію. Особливості етичних вимог до професійної діяльності педагога-дефектолога. Професійний обов'язок педагога-дефектолога Тема 3. Види, причини та класифікація порушень у розвитку людини. Поняття про порушення у розвитку людини. Види та причини вроджених та набутих порушень. Класифікація дітей з порушеннями розвитку, коротка характеристика. Психічне здоров'я та фактори ризику у дитячому віці. Особливості ризикованої поведінки в дошкільному та молодшому шкільному віці. Тема 4. Основні положення корекційно-педагогічної

діяльності. Поняття корекційної роботи, її компоненти, принципи та умови її реалізації. Основні вимоги щодо забезпеченості корекційно-розвивальної спрямованості навчання і виховання дітей з ООП. Характеристика об'єкту корекції. Структура та закономірності порушеного розвитку. Рухові порушення та їх оцінка в структурі порушеного розвитку.

Тема 5. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг. Диференція системи закладів для дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку. Можливості інтегрованої та інклюзивної освіти дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку. Індивідуальне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку як форма організації корекційно педагогічного процесу. Організаційно-методичні основи функціонування інклюзивно-ресурсних центрів в Україні.

Тема 6. Вчитель-дефектолог як суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності. Роль корекційного педагога у навчанні та вихованні дитини із психофізичними порушеннями. Вимоги до особистості педагога-дефектолога. Педагогічна деонтологія вчителя-дефектолога. Професійні якості корекційного педагога. Особливості діяльності корекційного педагога в закладах інклюзивної освіти.

Розділ 2. Порушення мовлення і процес його подолання.

Тема 7. Логопедія як галузь спеціальної педагогіки. Логопедія як самостійна галузь спеціальної педагогіки. Природничо-наукові основи логопедії. Принципи логопедії. Методи логопедії як науки. Взаємозв'язок логопедії, загальної та спеціальної психолого-педагогічної науки.

Тема 8. Порушення мовлення: причини, механізми, класифікація. Поняття «норма мовлення». Мова та мовлення: спільне й відмінне. Анатомо-фізіологічні основи правильного мовлення. Причини порушення мовлення у дітей. Класифікація порушень мовлення.

Тема 9. Мережа освітніх закладів для дітей з порушеннями мовлення. Історичні відомості про становлення і розвиток логопедичної допомоги. Комплектування освітніх закладів системи спеціальної освіти. Логопедичне обстеження дітей із порушеннями мовлення. Освітні заклади для дітей із порушеннями мовлення.

Тема 10. Логопедична допомога дітям з порушеннями мовлення: загальна характеристика. Логопедичний вплив та його методи. Логопедична допомога дітям із порушеннями мовлення. Особливості логопедичної допомоги дітям із фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. Логопедична допомога дітям із заїканням.

Тема 11. Логопедична допомога дітям з порушеннями зору загальна характеристика. Основні поняття. Особливості розвитку дітей з порушеннями зору. Причини порушення зору. Критерії, які використовують при визначенні ступеня порушення зору. Провідні напрями корекції та соціально-трудової адаптації.

Тема 12. Логопедична допомога дітям з порушеннями слуху: загальна характеристика. Основні поняття. Теоретичні підходи до дослідження мовлення. Характеристика та особливості мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями слуху. Специфіка логопедичної допомоги дітям із порушеннями слуху.

Тема 13. Логопедична допомога дітям із порушеннями інтелектуального розвитку: загальна характеристика. Особливості психофізичного та мовленнєвого розвитку дітей із затримкою психічного розвитку. Напрями логопедичної роботи з корекції порушень мовлення у дітей із затримкою психічного розвитку. Коротка характеристика психофізичного та мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями інтелектуального розвитку. Специфіка логопедичної роботи з корекції порушень мовлення у дітей із порушеннями інтелектуального розвитку.

	Тема 14. Логопедична допомога дітям із порушеннями опорно-рухового апарату. Характеристика психофізичного розвитку дітей із порушеннями опорно-рухового апарату. Види порушення мовлення та особливості логопедичної роботи з дітьми з дитячим церебральним паралічем. Особливості психофізичного розвитку дітей із комплексними порушеннями. Види порушень мовлення та специфіка логопедичної роботи з дітьми з комплексними порушеннями. Тема 15. Особливості розвитку дітей з психо-неврологічними захворюваннями. Основні поняття. Особливості розвитку дітей з психо-неврологічними захворюваннями. Причини психо-неврологічних захворювань. Шляхи попередження девіантної поведінки. Тема 16. Особливості розвитку, навчання і виховання дітей при порушеннях інтелекту. Сучасні психолого-педагогічні класифікації інтелектуальної недостатності. Психолого-педагогічна характеристика осіб з порушеннями інтелекту легкого, помірного, важкого та глибокого ступеня. Навчання і виховання дітей з інтелектуальними порушеннями в Україні. Особливості корекційної роботи з дітьми, що мають порушення інтелекту.
Критерії оцінювання роботи студентів	Розподіл балів, які отримують студенти 3 -й семестр 16 с. х 3=48 б. + ІТЗ 12 б.= 60 б.+ залік 40 Б. = 100 б. 4 -й семестр 16 с. х 3=48 б. + ІТЗ 12 б.= 60 б.+ залік 40 Б. = 100 б. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів: Поточна оцінка на семінарських заняттях визначається за такими критеріями: Поточна оцінка на семінарських заняттях визначається за такими критеріями: 3 бали – студент демонструє всебічне, систематичне, глибоке знання і розуміння програмного матеріалу; вміння вільно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; творчі здібності в розумінні, викладенні і використанні навчального матеріалу; уміння творчого застосування теоретичних знань на практиці, активність у роботі семінару; 2 бали – студент демонструє систематичні знання теоретичного матеріалу, уміння інтерпретувати сутність основних понять навчального курсу, наводити приклади з педагогічної практики; 1 бал – студент демонструє репродуктивне відтворення матеріалу курсу під час доповіді, або робить доповнення під час обговорення питань; студент робить незначні доповнення під час обговорення питань семінарського заняття Оцінювання навчальних досягнень студентів за виконання індивідуальних творчих завдань відбувається за допомогою 12-бальної шкали: 12 балів – ІНДЗ виконане самостійно, в повному обсязі, у змісті відображено актуальність вибору теми, мету, завдання, окреслені сучасні підходи до даної проблеми, вказана власна точка зору, виокремлені ґрунтовні висновки, оформлена робота згідно вимог. 10-8 балів – ІНДЗ виконане самостійно, у змісті відображено актуальність, але не зовсім точно сформульовано мету, завдання, наявні різні підходи до даної проблеми, є спроба окреслення власної точки зору, показані загальні висновки, оформлена робота згідно вимог. 7-5 балів – ІНДЗ виконане самостійно, у змісті є спроба обґрунтування важливості теми; мета, завдання поверхнево сформульовані, наявний загальний зміст роботи, вказані загальні висновки, оформлена робота згідно вимог.

	4-1 балів – ІНДЗ виконане частково, обґрунтування вибору теми відсутнє; мета, завдання визначені не належним чином, зміст роботи не чітко розкритий, висновки носять описовий характер.
Політика курсу	Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотуристському державному університеті імені Володимира Винниченка». Студенти, викладачі мають дотримуватися ЕТИЧНИЙ КОДЕКС університетської спільноти в Центральнотуристському державному університеті імені Володимира Винниченка. <i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що ІТЗ студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. При використанні чужих ідей і тверджень у власних роботах обов'язково посилаються на використані джерела інформації. Під час оцінювання результатів навчання не користуються недозволеними засобами, самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. <i>Відвідування занять та поточний контроль.</i> Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Недопустимі під час вивчення навчальної дисципліни пропуски та запізнення без поважних причин на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання. <i>Підсумковий контроль.</i> Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі екзамену у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Екзамен передбачає оцінку рівня засвоєння студентами навчального матеріалу та набування необхідних професійних вмінь на підставі оцінок, отриманих ними на практичних заняттях, самостійної та індивідуальної роботи. Перескладання екзамену відбувається у встановлений деканатом термін. Процедура перескладання екзамену включає в себе демонстрацію студентом-боржником теоретичних знань, практичних навичок і вмінь з певної теми курсу, що відображені у екзаменаційному білеті.
Інформаційне забезпечення	Офіційний сайт ЦДУ: http://www.kspu.kr.ua/ua/. http://www.info-library.com.ua/books-book-69.html http://pidruchniki.ws/17530607/pedagogika/ponyattya_istoriyi_pedagogiki http://ebooktime.net/book_346.html http://eduknigi.com/ped_view.php?id=25 http://www.info-library.com.ua/books-text-466.html http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/Djurin/index.php http://jorigami.narod.ru/PPcorner/Classics/Komensky/Komensky_Ya_n_Amos_Velikaya_didakt_izbr.htm

	http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znphnpu/ZNtNDR/2008_28/9.htm 1. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/education/average. 2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/education/average. 3. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua 4. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/ 5. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.osvita.com 6. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://znannya.info 7. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf?fbclid=IwAR1wgpWNjVUhFE6uJH0abN7iFcWAxQAWMTnMoGjlepbBQUXX47kRw_Z8Qc 8. Освіта України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita-ukrainy.com.ua Освіта UA [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua 9. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra. Режим доступу: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about 10. Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://shr.name/cTv6O 11. Освітній портал "Освіта.UA". http://osvita.ua 12. Освітнянська мережа України. www.ednu.kiev.ua 13. Освітній портал «Naurok.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://naurok.com.ua, 14. Освітній портал «Vseosvita.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://vseosvita.ua 15. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.intellect-invest.org.ua 16. Е-бібліотека – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»: www.ussf.kiev.ua 17. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebam/ 18. Електронний браузер та тренажер МКФ. Режим доступу до ресурсу: https://stage.icfinedu.org/browser
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Аудиторія теоретичного навчання, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали</i>